

Brott och näringsförbud

Brott

Brottsbalk (1962:700) – utdrag	565
Skattebrottslag (1971:69)	570
Aktiebolagslag (2005:551) – utdrag	574
Skatteverkets medverkan i brottsutredningar , lag (1997:1024)	575
Tider för åtalspreskription	576
Praxis och litteratur om bokföringsbrott	577

Näringsförbud

Näringsförbud , lag (1986:436)	582
Underrättelser angående näringsförbud m.m. , förordning (1986:441)	589
DVFS 1986:9 Underrättelse om näringsförbud m.m.	591
BOLFS 2004:7 Avgifter för bevis och underrättelser om uppgifter i näringsförbudsregistret	591

UTDRAG

Brottsbalk (1962:700)

ANDRA AVDELNINGEN Om brotten	565
9 kap. Om bedrägeri och annan oredlighet (1, 3, 6 a och 9 §§)	565
10 kap. Om förskingring och annan trolöshet (1 och 3–5 §§)	566
11 kap. Om brott mot borgenärer m.m.	566
15 kap. Om mened, falskt åtal och annan osann utsaga (1–4 §§)	568
17 kap. Om brott mot allmän verksamhet m.m. (7 §)	568
20 kap. Om tjänstefel m.m. (2 §)	568
23 kap. Om försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott (7 §)	569
TREDJE AVDELNINGEN Om påföljder	569
35 kap. Om bortfallande av påföljd (1 och 4 §§)	569

ANDRA AVDELNINGEN Om brotten**9 kap. Om bedrägeri och annan oredlighet** (1, 3, 6 a och 9 §§)

1 § Den som medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet, som innebär vinning för gärningsmannen och skada för den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes för *bedrägeri* till fängelse i högst två år.

För bedrägeri döms också den som genom att lämna oriktig eller ofullständig uppgift, genom att ändra i program eller upptagning eller på annat sätt olovligen påverkar resultatet av en automatisk informationsbehandling eller någon annan liknande automatisk process, så att det innebär vinning för gärningsmannen och skada för någon annan. *Lag (1986:123)*

3 § Är brott som i 1 § sägs att anse som grovt, skall för *grovt bedrägeri* dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen missbrukat allmänt förtroende eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada. *Lag (1976:1139)*

6 a § Den som

1. otillbörligen främjar möjligheterna för annan att tillgodogöra sig egendom som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av sådan egendom, eller
2. med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom som härrör från brottsligt förvärv

döms för *penninghäleri* till fängelse i högst två år.

För penninghäleri döms också den som, i annat fall än som anges i första stycket, otillbörligen medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom, om åtgärden är ägnad att dölja att annan har berikat sig genom brottslig gärning.

Är brott som anges i första eller andra stycket grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. *Lag (1999:164)*

9 § Den som offentliggör eller eljest bland allmänheten sprider vilseledande uppgift för att påverka priset på vara, värdepapper eller annan egendom, döms för *svindleri* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om någon, som medverkar vid bildande av aktiebolag eller annat företag eller på grund av sin ställning bör äga särskild kännedom om ett företag, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet offentliggör eller eljest bland allmänheten eller företagets intres-

senter sprider vilseledande uppgift ägnad att påverka bedömandet av företaget i ekonomiskt hänseende och därigenom medföra skada, döms såsom i första stycket sägs.

Är brott, som i denna paragraf sägs, grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. *Lag (1993:207)*

10 kap. Om förskingring och annan trolöshet (1 och 3–5 §§)

1 § Om någon, som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utgiva egendomen eller redovisa för denna, genom att tillägna sig egendomen eller annorledes åsidosätter vad han har att iakttaga för att kunna fullgöra sin skyldighet, dömes, om gärningen innebär vinning för honom och skada för den berättigade, för *förskingring* till fängelse i högst två år.

3 § Om brott som i 1 § sägs är att anse som grovt, skall för *grov förskingring* dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen missbrukat ansvarsfull ställning eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

4 § Den som, i annat fall än förut i detta kapitel är sagt, med egendom, som han har i besittning men vartill ägande- eller säkerhetsrätt är förbehållen eller tillförsäkrad eller eljest tillkommer annan, vidtager åtgärd varigenom egendomen frånhändes den andre eller denne annorledes berövas sin rätt, dömes för *olovligt förfogande* till böter eller fängelse i högst två år.

5 § Om någon, som på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan sköta ekonomisk angelägenhet eller självständigt handha kvalificerad teknisk uppgift eller övervaka skötseln av sådan angelägenhet eller uppgift, missbrukat sin förtroendeställning och därigenom skadar huvudmannen, döms han för *trolöshet mot huvudman* till böter eller fängelse i högst två år. Vad som har sagts nu gäller inte, om gärningen är belagd med straff enligt 1–3 §§.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller tillfogat huvudmannen betydande eller synnerligen kännbar skada.

Missbrukat någon, som fått till uppgift att sköta rättslig angelägenhet för någon annan, till förfång för huvudmannen sin förtroendeställning, döms han enligt första stycket, även om angelägenheten inte är av ekonomisk eller teknisk art.

Lag (1986:123)

11 kap. Om brott mot borgenärer m.m.

1 § Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, förstör eller genom gåva eller någon annan liknande åtgärd avhänder sig egendom av betydande värde, döms för *oredlighet mot borgenärer* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla om någon genom sådant förfarande försätter sig på obestånd eller framkallar påtaglig fara för att han skall komma på obestånd.

För oredlighet mot borgenärer döms också en gäldenär som, då konkurs är förestående, ur riket bortför tillgång av betydande värde med uppsåt att hålla den undan konkursen, eller gäldenär som i konkurs undandrar eller undanhåller konkursförvaltningen tillgång. Detsamma skall gälla, om en gäldenär i otillbörligt syfte underlåter att, så långt möjligt, medverka till att tillgång i utlandet som ingår i konkursen ställs till konkursförvaltningens förfogande, trots att konkursförvaltaren uppmanat gäldenären att medverka.

Om brottet är grovt, döms för *grov oredlighet mot borgenärer* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning eller om gärningens annars varit av särskilt farlig art. *Lag (2005:242)*

2 § En gäldenär som vid konkurs, skuldsanering eller förhandling om offentligt ackord uppsåtligen eller av grov oaktsamhet förtiger tillgång, uppger obefintlig skuld eller lämnar annan sådan oriktig uppgift, döms, om uppgiften inte rättas innan den beedigas eller annars läggs till grund för förfarandet, för *försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning* till fängelse i högst två år.

För försvårande av exekutiv förrättning döms också en gäldenär som i samband med annan exekutiv förrättning uppsåtligen åberopar oriktig handling eller skenavtal och därigenom hindrar att erfordrig egendom genom förrättning tas i anspråk för att bereda borgenär betalning eller säkerhet.

Om ett förtigande eller en oriktig uppgift enligt första stycket är utan betydelse för saken, eller om gäldenären vid konkurs hade rätt att vägra yttra sig och omständigheterna innebär en skälig ursäkt för honom eller henne, skall han eller hon inte dömas till ansvar.

Om ett brott som avses i denna paragraf har begåtts uppsåtligen och är grovt, döms för *grovt försvårande av konkurs eller exekutiv förrättning* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen beedigat oriktig uppgift eller använt falsk handling eller vilseledande bokföring eller om brottet varit av betydande omfattning. *Lag (2006:549)*

3 § Den som, när han är på obestånd eller när påtaglig fara föreligger för att han skall komma på obestånd, fortsätter rörelse under förbrukande av avsevärda medel utan motsvarande nytta för rörelsen eller lever slösaktigt eller inlåter sig på äventyrligt företag eller lättsinnig ansvarsförbindelse eller vidtar annan sådan åtgärd och därigenom uppsåtligen eller av grov oaktsamhet försämrar sin förmögenhetsställning i avsevärd mån, döms för *vårdslöshet mot borgenärer* till fängelse i högst två år. Vad som nu sagts skall gälla även om gärningsmannen inte insåg men hade skälig anledning anta att han var på obestånd eller att påtaglig fara förelåg för att han skulle komma på obestånd. *Lag (2005:242)*

4 § Den som, då han eller hon är på obestånd, gynnar en viss borgenär genom att betala skuld som inte är förfallen, betala med annat än sedvanliga betalningsmedel eller överlämna säkerhet som inte var betingad vid skuldens tillkomst eller genom att vidta annan sådan åtgärd, döms, om åtgärden medför påtaglig fara för att en annan borgenärs rätt skall förringas avsevärt, för *otillbörligt gynnande av borgenär* till fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla, om någon som är på obestånd i otillbörligt syfte gynnar en viss borgenär på annat sätt än som nyss sagts och detta medför påtaglig fara för att en annan borgenärs rätt skall förringas avsevärt.

En gäldenär, som för att främja ackord i hemlighet lämnar eller utlovar betalning eller annan förmån, döms också för otillbörligt gynnande av borgenär. *Lag (2005:242)*

5 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen (1999:1078) genom att underlåta att bokföra affärshändelser eller bevara räkenskapsinformation eller genom att lämna oriktiga uppgifter i bokföringen eller på annat sätt, döms, om rörelsens förlopp, ekonomiska resultat eller ställning till följd härav inte kan i huvudsak bedömas med ledning av bokföringen, för *bokföringsbrott* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om brottet är grovt, döms för *grovt bokföringsbrott* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om åsidosättandet avsett mycket betydande belopp eller om gärningsmannen använt falsk

handling eller om gärningen ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller om gärningen annars varit av särskilt farlig art.

Första och andra styckena gäller inte om bokföringsskyldigheten avser en juridisk person som anges i 2 kap. 2 § bokföringslagen och som inte bedriver näringsverksamhet. *Lag (2005:242)*

6 § För försök till oredlighet mot borgenärer enligt 1 § första stycket eller försök till sådan oredlighet enligt 1 § andra stycket som innebär att tillgång bortförs ur riket döms till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller i fall då sådant brott som nu har angetts skall bedömas som grov oredlighet mot borgenärer.

Lag (2005:242)

7 § Begår den som är i en gäldenärs ställe en gärning, för vilken ansvar för gäldenär är föreskrivet i detta kapitel, skall han dömas såsom om han själv vore gäldenär.

Borgenär som i fall som avses i 4 § tar eller låter åt sig utlova betalning, säkerhet eller annan förmån, döms för medverkan till brottet endast om han brukar otillbörligt hot eller otillbörligt löfte om förmån eller handlar i hemligt samförstånd med gärningsmannen. *Lag (1986:43)*

8 § Vårdslöshet mot borgenärer får åtalas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt. *Lag (2005:242)*

15 kap. Om mened, falskt åtal och annan osann utsaga (1–4 §§)

1 § Om någon under laga ed lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen, dömes för mened till fängelse i högst fyra år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Är brottet grovt, skall dömas till fängelse, lägst två och högst åtta år. Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om det skett med uppsåt att oskyldig skulle fällas till ansvar för allvarligt brott eller eljest synnerlig skada tillfogas annan. *Lag (1975:1292)*

2 § Den som vid förhör under sanningsförsäkran i rättegång lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen, dömes för osann partsutsaga till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

3 § Begår någon av grov oaktsamhet gärning som i 1 eller 2 § sägs, dömes för ovarsam utsaga till böter eller fängelse i högst sex månader.

4 § Prövas utsaga som avses i 1–3 §§ vara utan betydelse för saken, skall ej dömas till ansvar.

Vad nu sagts skall ock gälla, om någon lämnat osann uppgift eller förtigit sanningen angående sådant varom han ägt vågra att yttra sig och omständigheterna innebära skälig ursäkt för honom.

17 kap. Om brott mot allmän verksamhet m.m. (7 §)

7 § Den som till arbetstagare eller annan som avses i 20 kap. 2 § lämnar, utlovar eller erbjuder, för denne själv eller för annan, muta eller annan otillbörlig belöning för tjänsteutövningen, döms för *bestickning* till böter eller fängelse i högst två år.

Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Lag (2004:404)

20 kap. Om tjänstefel m.m. (2 §)

2 § Arbetstagare som, för sig själv eller för annan, tar emot, låter åt sig utlova eller begår muta eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning, döms för *mutbrott* till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma skall gälla, om arbetstagaren begått gärningen innan han erhöll anställningen eller efter det han slutat densamma. Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vad i första stycket sägs om arbetstagare skall också tillämpas på

1. ledamot av styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, landsting eller kommunalförbund,
2. den som utövar uppdrag som är reglerat i författning,
3. den som omfattas av lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m. eller annan som fullgör lagstadgad tjänsteplikt,
4. den som utan att inneha anställning eller uppdrag som nu har sagts utövar myndighet,
5. den som i annat fall än som avses i 1–4 på grund av förtroendeställning fått till uppgift att för någon annan
  - a) sköta en rättslig eller ekonomisk angelägenhet,
  - b) genomföra en vetenskaplig eller motsvarande utredning,
  - c) självständigt sköta en kvalificerad teknisk uppgift, eller
  - d) övervaka utförandet av en sådan uppgift som anges i a, b eller c,
6. främmande stats minister, ledamot av främmande stats lagstiftande församling eller ledamot av främmande stats organ motsvarande dem som avses i 1,
7. någon som, utan att inneha anställning eller uppdrag som nu har sagts, utövar främmande stats myndighet eller utländskt skiljemannauppdrag,
8. ledamot av kontrollorgan, beslutande organ eller parlamentarisk församling i mellanstatlig eller överstatlig organisation där Sverige är medlem, och
9. domare eller annan funktionär i internationell domstol vars domsrett Sverige godtar. *Lag (2004:785)*

23 kap. Om försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott (7 §)

7 § Ansvar som i denna balk är stadgat för det fall att någon genom brott bereder sig vinning eller tillägnar sig något skall jämväl ådömas, då någon avsiktligen bereder annan vinning eller tillägnar annan något.

TREDJE AVDELNINGEN Om påföljder

35 kap. Om bortfallande av påföljd (1 och 4 §§)

1 § Påföljd må ej ådömas, med mindre den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom

1. två år, om å brottet ej kan följa svårare straff än fängelse i ett år,
2. fem år, om svåraste straffet är högre men icke över fängelse i två år,
3. tio år, om svåraste straffet är högre men icke över fängelse i åtta år,
4. femton år, om svåraste straffet är fängelse på viss tid över åtta år,
5. tjugofem år, om fängelse på livstid kan följa å brottet.

Innefattar en handling flera brott, må utan hinder av vad nu sagts påföljd ådömas för alla brotten, så länge påföljd kan ådömas för något av dem.

4 § De i 1 § bestämda tiderna skall räknas från den dag brottet begicks. Förutsätts för ådömande av påföljd att viss verkan av handlingen inträtt, skall tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.

Vid brott som avses i 6 kap. 4–6 §§ och 8 § tredje stycket eller försök till sådana brott skall de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år. Detsamma skall gälla vid brott som avses i 6 kap. 1–3 och 12 §§ eller försök till sådana brott om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.

Om vid bokföringsbrott, som ej är ringa, den bokföringsskyldige inom fem år från brottet har försatts i konkurs, fått eller erbjudit ackord eller inställt sina betalningar, skall tiden räknas från den dag då detta skedde. Om den bokföringsskyldige inom fem år från brottet blivit föremål för skatte- eller taxeringsrevision, skall tiden räknas från den dag då revisionen beslutades. *Lag (2005:90)*

Skattebrottslag (1971:69)

(senast ändrad genom SFS 2005:457)

1 § Denna lag gäller i fråga om skatt och, om så särskilt föreskrivs, annan avgift till det allmänna som inte betecknas som skatt.

Lagen tillämpas inte i fråga om

1. gärningar som är belagda med straff i lagen (2000:1225) om straff för smuggling eller lagen (2004:228) om beskattning av viss privatinförsel av tobaksvaror, och
2. skattetillägg, ränta, drömsmålsavgift, förseningsavgift eller liknande avgift.

I lagen om straff för smuggling finns särskilda bestämmelser om förundersökning, tvångsmedel och åtal vid brott som avses i 2–4 §§, om brottet rör skatt enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi. *Lag (2005:457)*

2 § Den som på annat sätt än muntligen uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till myndighet eller underlåter att till myndighet lämna deklARATION, kontrolluppgift eller annan föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att skatt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan döms för *skattebrott* till fängelse i högst två år. *Lag (1996:658)*

3 § Om brott som avses i 2 § är att anse som ringa, döms för *skatteförseelse* till böter. *Lag (1996:658)*

4 § Om brott som avses i 2 § är att anse som grovt, döms för *grovt skattebrott* till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande om brottet är grovt skall särskilt beaktas om det rört mycket betydande belopp, om gärningsmannen använt falska handlingar eller vilseledande bokföring eller om förfarandet ingått som ett led i en brottslighet som utövats systematiskt eller i större omfattning eller i annat fall varit av synnerligen farlig art.

Lag (1996:658)

5 § Den som på annat sätt än muntligen av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift till myndighet och därigenom ger upphov till fara för att skatt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan döms för *vårdslös skatteuppgift* till böter eller fängelse i högst ett år.

Om gärningen med hänsyn till skattebeloppet och övriga omständigheter är av mindre allvarig art, skall inte dömas till ansvar enligt första stycket. *Lag (1996:658)*

6 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet underlåter att fullgöra skyldighet att göra skatteavdrag på sätt som föreskrivs i skattebetalningslagen (1997:483) döms för *skatteavdragsbrott* till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket. *Lag (1997:486)*

7 § Den som, i annat fall än som avses i 2 §, på annat sätt än muntligen uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till

1. myndighet, om uppgiften rör förhållande som har betydelse för skyldigheten för honom eller annan att betala skatt,
2. någon som är skyldig att för honom innehålla skatt eller lämna kontrolluppgift eller motsvarande underrättelse, om uppgiften rör förhållande som har betydelse för skyldighetens fullgörande eller för skyldigheten för honom eller annan att betala skatt,

döms för *skatteredovisningsbrott* till böter eller fängelse i högst sex månader.

Detsamma gäller den som, i annat fall än som avses i 2 §, uppsåtligen underlåter att lämna en föreskriven uppgift angående sådant förhållande som anges i första stycket 1 eller 2 till någon som avses där. Detta gäller dock endast under förutsättning att uppgiften skall lämnas utan föreläggande eller anmaning och inte avser egen självdeklARATION.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första eller andra stycket. *Lag (1996:658)*

8 § Den som av grov oaktsamhet begår gärning som avses i 7 § första stycket 2 eller andra stycket döms för *vårdslös skatteredovisning* till böter eller fängelse i högst sex månader.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar enligt första stycket. *Lag (1996:658)*

9 § har upphävts genom lag (1996:658).

10 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet eller sådan skyldighet att föra och bevara räkenskaper, som föreskrivs för vissa uppgiftsskyldiga och därigenom ger upphov till fara för att myndighets kontrollverksamhet vid beräkning eller uppbörd av skatt eller avgift allvarligt försvåras, döms för *försvårande av skattekontroll* till böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

I ringa fall döms ej till ansvar enligt första stycket. *Lag (1996:658)*

11 § har upphävts genom lag (1996:658).

12 § Den som frivilligt vidtar åtgärd som leder till att skatten kan påföras, tillgodoräknas eller återbetalas med rätt belopp, döms inte till ansvar enligt 2–8 §.

Ansvar enligt 10 § inträder inte för den som frivilligt uppfyller skyldighet som där avses. *Lag (1996:658)*

13 § Åtal för brott enligt 3 § får väckas endast om det är påkallat av särskilda skäl.

Lag (1996:658)

13 a § Bestämmelserna om förverkande i 36 kap. 1 § brottsbalken skall inte tillämpas i fråga om brott enligt denna lag. *Lag (2005:292)*

14 § Utan hinder av 35 kap. 1 § brottsbalken får påföljd för brott enligt 3 eller 5–8 §§ ådömas, om den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom fem år från brottet. Har vid brott som avses i 10 § den misstänkte blivit föremål för skatte- eller taxeringsrevision inom fem år från brottet, skall de i 35 kap. 1 § brottsbalken angivna tiderna räknas från den dag då revisionen beslutades.

Påföljd får ådömas för brott enligt denna lag utan hinder av att den misstänkte inte erhållit del av åtal för brottet inom den tid som anges i 35 kap. 1 § brottsbalken eller första stycket denna paragraf, om den misstänkte inom samma tid har delgetts underrättelse om att han är skäligen misstänkt för brottet. Underrättelsen skall ha skett under en förundersökning som sedermera lett till allmänt åtal mot den misstänkte för brottet. Den skall ha utfärdats av åklagaren och ange de omständigheter som utgör grund för misstanken. Delgivningen skall ha skett på sätt som gäller för delgivning av stämning i brottmål. Avvisas eller avskrivs mål mot någon om brott som han delgetts misstanke om enligt detta stycke skall i fråga om möjligheten att ådöma påföljd så anses som om delgivning av underrättelsen inte skett. *Lag (1996:658)*

14 a § För brott enligt 2 eller 4 § får rätten på ansökan av åklagaren besluta om förlängning av den tid som anges i 35 kap. 1 § brottsbalken. Beslut om förlängning får meddelas, om stämning eller underrättelse enligt 14 § andra stycket avseende sådant brott inte har kunnat delges den misstänkte på grund av att han

1. har saknat känt hemvist och det inte har kunnat klarläggas var han uppehållit sig,
2. inte har kunnat anträffas på känt hemvist inom riket och det inte har kunnat klarläggas var han uppehållit sig samt det kan antas att han hållit sig undan eller
3. har stadigvarande vistats utomlands.

Förlängningstiden skall bestämmas med hänsyn till vad som kan antas behövas för att delgivning skall ske med den misstänkte, dock till minst sex månader. Visar det sig att den bestämda tiden är otillräcklig, får rätten på ansökan av åklagaren medge ytterligare förlängning.

Förlängning enligt denna paragraf får inte omfatta längre tid än sammanlagt fem år. *Lag (1996:658)*

14 b § En ansökan enligt 14 a § skall ha kommit in till tingsrätten före utgången av den tid som begärs förlängd.

Har ansökningen getts in i rätt tid, bortfaller möjligheten att ådöma påföljd för brottet tidigare när beslut på grund av ansökningen föreligger. Om ansökningen inte bifalls, skall i fråga om möjligheten att ådöma påföljd så anses som om någon ansökan inte har gjorts. *Lag (1985:105)*

14 c § Tingsrättens handläggning av mål enligt 14 a § är skriftlig. I handläggningen får ingå muntlig förhandling när det kan antas vara till fördel för utredningen. Den misstänkte och hans försvarare skall beredas tillfälle att yttra sig över åklagarens ansökan om så kan ske.

Beslut varigenom en domstol lämnat en ansökan enligt 14 a § utan bifall får inte överklagas. Beslut av tingsrätt att medge förlängning enligt 14 a § får överklagas. Överklagandet skall ha kommit in inom två veckor från den dag då den misstänkte, på sätt som gäller för delgivning av stämning i brottmål, delgavs beslutet.

I övrigt skall vad som är föreskrivet i rättegångsbalken rörande brottmål gälla i tillämpliga delar. *Lag (1996:658)*

15 § Har ett mål om brott enligt denna lag samband med en fråga om skatt eller avgift som är anhängig vid en förvaltningsdomstol eller en förvaltningsmyndighet, får handläggningen av brottmålet vila i avvaktan på utgången i skatte- eller avgiftsfrågan endast om det är av avgörande betydelse för prövningen av målet att den frågan avgörs först.

I mål som avses i första stycket skall rätten samråda med förvaltningsdomstolen eller förvaltningsmyndigheten rörande målets handläggning, om det inte är obehövt. *Lag (1985:416)*

16 § En fråga om skatt eller avgift som är anhängig vid en förvaltningsdomstol eller en förvaltningsmyndighet skall där handläggas med förtur, om handläggningens resultat är av väsentlig betydelse för en förundersökning angående brott enligt denna lag eller ett åtal för sådant brott.

Åklagaren skall se till att den domstol eller myndighet som avses i första stycket underrättas om sådana omständigheter som kan vara av betydelse för frågan om förtursbehandling. *Lag (1983:460)*

17 § Förvaltningsmyndigheter som handlägger frågor om skatter eller avgifter skall göra anmälan till åklagaren så snart det finns anledning att anta att brott enligt denna lag har begåtts. Detta gäller dock inte om det kan antas att brottet inte kommer att medföra påföljd enligt denna lag eller om anmälan av annat skäl inte behövs. Skatteverket får fullgöra anmälningsskyldigheten till enhet inom verket som skall medverka vid brottsutredning, om det inte finns skäl att anta att brottet föranleder annan påföljd än böter och den misstänkte kan antas erkänna gärningen. Detta gäller dock endast om den misstänkte fyllt tjuogoett år.

Har i lag eller förordning meddelats bestämmelse som avviker från föreskrifterna i första stycket gäller den bestämmelsen. *Lag (2003:682)*

Propositioner

<i>SFS 1971:69</i> Prop. 1971:10	<i>SFS 1971:800</i> Prop. 1971:129	<i>SFS 1972:268</i> Prop. 1972:58	<i>SFS 1972:821</i> Prop. 1972:128
<i>SFS 1973:38</i> Prop. saknas	<i>SFS 1973:605</i> Prop. 1973:94	<i>SFS 1974:871</i> Prop. 1974:164	<i>SFS 1975:331</i> Prop. 1975:98
<i>SFS 1975:1180</i> Prop. 1975/76:70	<i>SFS 1977:307</i> Prop. 1976/77:108	<i>SFS 1977:324</i> Prop. 1976/77:144	<i>SFS 1978:74</i> Prop. 1977/78:78
<i>SFS 1978:145</i> Prop. 1977/78:98	<i>SFS 1981:1157</i> Prop. 1981/82:10	<i>SFS 1982:152</i> Prop. 1981/82:85	<i>SFS 1982:692</i> Prop. 1981/82:159
<i>SFS 1982:1202</i> Prop. 1982/83:50	<i>SFS 1983:220</i> Prop. 1982/83:102	<i>SFS 1983:460</i> Prop. 1982/83:134	<i>SFS 1983:1105</i> Prop. 1983/84:48 Prop. 1983/84:50 Prop. 1983/84:62
<i>SFS 1984:169</i> Prop. 1983/84:71	<i>SFS 1984:601</i> Prop. 1983/84:180 Prop. 1983/84:194 Prop. 1983/84:195	<i>SFS 1984:854</i> Prop. 1984/85:45	<i>SFS 1984:1059</i> Prop. 1983/84:178 Prop. 1984/85:18
<i>SFS 1985:105</i> Prop. 1984/85:47	<i>SFS 1985:409</i> Prop. 1984/85:180	<i>SFS 1985:416</i> Prop. 1984/85:178	<i>SFS 1986:1228</i> Prop. 1986/87:61
<i>SFS 1988:332</i> Prop. 1987/88:159	<i>SFS 1988:1568</i> Prop. 1988/89:39	<i>SFS 1989:351</i> Prop. 1988/89:132	<i>SFS 1989:472</i> Prop. saknas
<i>SFS 1990:148</i> Prop. 1989/90:96	<i>SFS 1990:360</i> Prop. 1989/90:74	<i>SFS 1990:589</i> Prop. 1989/90:111	<i>SFS 1990:1435</i> Prop. 1990/91:19 Prop. 1990/91:54
<i>SFS 1991:700</i> Prop. 1990/91:166	<i>SFS 1991:1484</i> Prop. 1991/92:1	<i>SFS 1992:629</i> Prop. 1991/92:93	<i>SFS 1992:1751</i> Prop. 1992/93:50
<i>SFS 1993:846</i> Prop. 1992/93:123	<i>SFS 1993:1556</i> Prop. 1993/94:50 Prop. 1993/94:80	<i>SFS 1994:207</i> Prop. 1993/94:99	<i>SFS 1994:504</i> Prop. 1993/94:130
<i>SFS 1994:1711</i> Prop. 1994/95:43	<i>SFS 1994:1787</i> Prop. 1994/95:41 Prop. 1994/95:56 Prop. 1994/95:99	<i>SFS 1995:331</i> Prop. 1994/95:146	<i>SFS 1995:621</i> Prop. 1994/95:213
<i>SFS 1995:1669</i> Prop. 1995/96:87	<i>SFS 1996:657</i> Prop. 1995/96:170	<i>SFS 1996:658</i> Prop. 1995/96:170	<i>SFS 1997:486</i> Prop. 1996/97:100
<i>SFS 1997:1025</i> Prop. 1997/98:10	<i>SFS 2000:1229</i> Prop. 1999/2000:124	<i>SFS 2003:682</i> Prop. 2002/03:99	<i>SFS 2003:805</i> Prop. 2003/04:1
<i>SFS 2004:229</i> Prop. 2003/04:117	<i>SFS 2005:292</i> Prop. 2004/05:135	<i>SFS 2005:457</i> Prop. 2004/05:149	

Brott &
närings-
förbud

UTDRAG

Aktiebolagslag (2005:551)**9 kap. Revision (42–44 §§)***Åtgärder vid misstanke om brott*

42 § En revisor skall vidta de åtgärder som anges i 43 och 44 §§, om han eller hon finner att det kan misstänkas att en styrelseledamot eller den verkställande direktören inom ramen för bolagets verksamhet har gjort sig skyldig till brott enligt någon av följande bestämmelser:

1. 9 kap. 1, 3, 6 a och 9 §§, 10 kap. 1, 3, 4 och 5 §§, 11 kap. 1, 2, 4 och 5 §§, 17 kap. 7 § samt 20 kap. 2 § brottsbalken, och
2. 2, 4, 5 och 10 §§ skattebrottslagen (1971:69).

43 § En revisor som finner att det föreligger sådan brottsmisstanke som avses i 42 § skall utan oskäligt dröjsmål underrätta styrelsen om sina iakttagelser. Om revisorn finner att en misstanke om brott bör föranleda honom eller henne att lämna uppgifter enligt 9 § lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt, skall dock den i 11 § andra stycket samma lag angivna tidsfristen iakttas.

Någon underrättelse behöver dock inte lämnas, om det kan antas att styrelsen inte skulle vidta några skadeförebyggande åtgärder med anledning av underrättelsen eller en underrättelse av annat skäl framstår som meningslös eller stridande mot sylvet med underrättelseskyldigheten.

44 § Senast fyra veckor efter det att styrelsen har underrättats enligt 43 § första stycket skall revisorn avgå från sitt uppdrag. När revisorn anmäler detta enligt 23 §, skall han eller hon i en särskild handling till åklagare redogöra för misstanken samt ange de omständigheter som misstanken grundar sig på.

Vad som sägs i första stycket om avgång och anmälan gäller inte om

1. den ekonomiska skadan av det misstänkta brottet har ersatts och övriga menliga verkningar av gärningen har avhjälpats,
2. det misstänkta brottet redan har anmälts till polismyndighet eller åklagare, eller
3. det misstänkta brottet är obetydligt.

I de fall som avses i 43 § andra stycket skall revisorn, om anmälan om det misstänkta brottet inte redan har lämnats till polismyndighet eller åklagare, utan oskäligt dröjsmål avgå från sitt uppdrag och lämna en sådan handling som anges i första stycket.

Lag (1997:1024) om Skatteverkets medverkan i brottsutredningar

(senast ändrad genom SFS 2006:580)

Inledande bestämmelser

1 § Skatteverkets verksamhet enligt denna lag omfattar brott enligt

1. skattebrottslagen (1971:69),
2. 30 kap. 1 § första stycket 4 aktiebolagslagen (2005:551),
3. 11 § tredje stycket lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m.,
4. folkbokföringslagen (1991:481),
5. 11 kap. 5 § brottsbalken, samt
6. lagen (1986:436) om näringsförbud.

Skatteverket får medverka vid undersökning också i fråga om annat brott än som anges i första stycket, om åklagaren finner att det finns särskilda skäl för detta.

Lag (2006:580)

Förundersökning

2 § Åklagare som leder förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken får vid undersökningens verkställande anlita biträde av Skatteverket.

Åklagaren får begära biträde av Skatteverket också i fråga om utredning av brott innan förundersökning har inletts.

Skatteverket får, utöver vad som följer av 3 och 4 §§, inte verkställa beslut om tvångsmedel. *Lag (2006:580)*

Tvångsmedel

3 § Skatteverket får verkställa beslut om beslag enligt 27 kap. 1 § rättegångsbalken i de fall våld mot person inte behöver användas. *Lag (2006:580)*

4 § Om husrannsakan verkställs av en polisman, får åklagaren uppdra åt Skatteverket att medverka vid förrättningen. Skatteverket får då genomöka de utrymmen som är föremål för husrannsakan. *Lag (2006:580)*

Förenklad brottsutredning

5 § Skatteverket får, utan att biträde begärs av åklagare, i fall som avses i 23 kap. 22 § rättegångsbalken utreda sådan brottslighet som anges i 1 § första stycket, om den misstänkte kan antas erkänna gärningen.

Första stycket gäller endast om den misstänkte fyllt tjuugoett år. *Lag (2006:580)*

Spaning m.m.

6 § Skatteverket får i fråga om brott som avses i 1 § första stycket bedriva

1. spaning och
2. verksamhet som består i att samla, bearbeta och analysera information för att klarlägga om brottslig verksamhet har utövats eller kan komma att utövas och som inte utgör förundersökning enligt 23 kap. rättegångsbalken.

Skatteverket skall verka för att förebygga brottslighet som avses i 1 § första stycket.

Lag (2006:580)

Propositioner

SFS 1997:1024
Prop. 1997/98:10

SFS 1998:517
Prop. 1997/98:100

SFS 1999:95
Prop. 1998/99:34

SFS 2003:665
Prop. 2002/03:99

SFS 2005:924
Prop. 2005/06:25

SFS 2006:580
Prop. 2005/06:169

Tider för åtalpreskription

Revisors skyldigheter att vidta åtgärder vid misstanke om brott enligt 9 kap. 42–44 §§ aktiebolagslagen omfattar de brott som anges nedan, med undantag av vårdslöshet mot borgenärer samt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning respektive grovt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning.

Brottsbalken

– bedrägeri	5 år
– grovt bedrägeri	10 år
– penninghäleri	5 år
– penninghäleri (grovt brott)	10 år
– svindleri	5 år
– svindleri (grovt brott)	10 år
– svindleri (ringa brott)	2 år
– förskingring	5 år
– grov förskingring	10 år
– olovligt förfogande	5 år
– trolöshet mot huvudman	5 år
– trolöshet mot huvudman (grovt brott)	10 år
– oredlighet mot borgenärer	5 år
– grov oredlighet mot borgenärer	10 år
– försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning	5 år
– grovt försvärande av konkurs eller exekutiv förrättning	10 år
– vårdslöshet mot borgenärer	5 år
– otillbörligt gynnande av borgenär	5 år
– bokföringsbrott	5 år*
– bokföringsbrott (ringa brott)	2 år
– grovt bokföringsbrott	10 år*
– bestickning	5 år
– bestickning (grovt brott)	10 år
– mutbrott	5 år
– mutbrott (grovt brott)	10 år

* Om förlängning se ovan 35 kap. 4 § 3 st. brottsbalken.

Skattebrottslagen

– skattebrott	5 år**
– grovt skattebrott	10 år**
– vårdslös skatteuppgift	5 år
– försvärande av skattekontroll	5 år***
– försvärande av skattekontroll (grovt brott)	10 år***

** Om förlängning se ovan 14 a § skattebrottslagen.

*** Om förlängning se ovan 14 § skattebrottslagen.

[Sammanställningen gjord av Hans Elliot ©]

Praxis och litteratur om bokföringsbrott

- NJA 1936 s. 78 Vem av flera styrelseledamöter i aktiebolag som träffas av ansvar; två av fyra fällda till ansvar.
- NJA 1939 s. 108 Felaktigt inventarium, dock konkursbeslut innan skyldighet inträtt att färdigställa inventariebok; ogillat åtal. Se Svensk Juristtidning (SvJT) 1945 s. 60.
- NJA 1939 s. 203 Försummad bokföringsskyldighet. Se SvJT 1945 s. 60.
- NJA 1944 s. 478 Vilseledande bokföring av likvidator utförd efter konkursbeslutet. Se SvJT 1949 s. 184.
- NJA 1958 B 7 Fråga om gärningsmannaskap vid yrkat ansvar för bokföringsbrott bestående i för hög värdering av inventarier. Ogillat åtal.
- NJA 1960 B 37 Underlåten bokföring under del av företagets verksamhet; brister i redovisning av inkomster och försäljningar.
- NJA 1961 s. 68 Bokföringsbrott och medhjälp till bokföringsbrott.
- NJA 1983 s. 163 Gälldenären hade ej till upplysning om rörelsens förlopp kronologiskt och systematiskt bokfört löpande affärshändelser samt i samband därmed tillsett att verifierationer funnits till alla bokföringsorder, att han inte till upplysning om rörelsens ekonomiska resultat och ställning vid förekommande räkenskapsårs utgång avslutat bokföringen med årsbokslut samt att han inte arkiverat verifierationer för två månader. Mål om påföljd.
- NJA 1983 s. 205 Varken dagbok, huvudbok eller årsbokslut under två års tid, dock verifierationer i kronologisk ordning.
- NJA 1983 s. 479 Fråga bl. a. om konkurrens med försvärande av skattekontroll.
- NJA 1984 s. 710 Helt åsidosatt bokföringsskyldighet.
- NJA 1986 s. 652 Villkorlig dom för åttabarnsmor som begått bokföringsbrott och försvärande av skattekontroll i samband med kreaturshandel.
- NJA 1986 s. 779 Bristfälliga verifierationer, ogillat åtal.
- NJA 1987 s. 130 Fråga om påföljd.
- NJA 1988 s. 171 Mål om tillfälligt näringsförbud. Bokföringsbrott i ett flertal bolag med omfattande verksamhet med internationella förgreningar och stora penningströmmar.
- NJA 1988 s. 383 Revisor dömd för oaktsam medhjälp. Jfr Balans 1/1989 s. 4 och 11/1991 s. 20.
- NJA 1988 s. 481 Fråga om grovt brott.
- NJA 1990 B 10 Ogillat åtal. Fallet innehåller en hel del i principiellt hänseende, särskilt om bruk av gemensam verifieration; jfr Bokföringsnämndens rekommendation, BFN R 3 *Gemensam verifieration*.

- NJA 1993 s. 687 En person upprättade osanna fakturor som användes i bokföringen för ett bolag. Brottsligheten har bedömts som medhjälp till bokföringsbrott som är att anse som grovt.
- NJA 1993 s. 740 Avsaknad av ordnad bokföring tillika fråga om gärningsmannaskap.
- NJA 1996 s. 384 Av bokföringen framgick inte att ett aktiebolag belastats med rörelsefrämmande kostnader. Bokföringsbrott har ansetts föreligga. Med hänsyn till att det varit fråga om uppsåtliga och systematiska förfaranden i syfte att dölja transaktionernas verkliga natur har brottet ansetts vara grovt.
- NJA 1996 s. 471 Resning. H dömdes för bokföringsbrott bestående i att han helt underlåtit att bokföra affärshändelser och bevara räkenskapsmaterial. Sedan domen vunnit laga kraft återfanns bokföringsmaterial. Riksåklagaren har gjort gällande att detta material var behäftat med lika allvarliga brister som om ingen bokföring skett och att H ändå skulle kunna ådömas ansvar för bokföringsbrott efter en åtalsjustering. Synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om H:s skuld i förevarande hänseende har ansetts föreligga. Resning har därför beviljats enligt 58 kap. 2 § 4 rättegångsbalken.
- NJA 1998 s. 300 Fråga om påföljd. Kassabokföring med intäkterna förda månadsvis. Ingen redovisning av tillgångar och skulder.
- NJA 1999 s. 647 Bokföringsbrott, grovt brott. Fråga om ett eller flera brott samt om näringsförbud.
- NJA 1999 s. 769 Fråga om påföljd för artbrottslighet (bokföringsbrott, grovt brott och skattebedrägeri) med straffvärde av fängelse tio månader.
- NJA 2000 s. 195 Vid bokföringsbrott med straffvärde av fängelse tre månader har ansetts att det krävs alldeles särskilda skäl för att gå ifrån presumptionen för fängelse och istället döma till villkorlig dom med föreskrift om samhällstjänst, 30 kap. 4 och 7 §§ BrB. – Även tillämpning av 51 kap. 23 a § RB om reformatio in pejus.
- NJA 2001 s. 397 Fråga om påföljd för artbrottslighet (bokföringsbrott) med straffvärde av fängelse en månad.
- NJA 2001 s. 618 Påföljdsfråga. Brister i redovisning av kassa, uttag och försäljning.
- NJA 2003 s. 550 Fråga om styrelseledamot med ansvar för de administrativa uppgifterna i ett aktiebolag av oaktsamhet åsidosatt bolagets bokföringsskyldighet genom att underlåta att utöva tillsyn och kontroll över att bokföringsarbetet utfördes på ett korrekt sätt.
- NJA 2003 C 2 Undanröjande och återförvisning av fällande dom för grovt bokföringsbrott sedan bokföringen återfunnits hos konkursförvaltaren.

- NJA 2004 s. 519 Illegala spelautomater. Även illegal verksamhet skall bokföras.
- NJA 2004 s. 618 Underlåtenhet att inom föreskriven tid upprätta årsredovisning för ett aktiebolag har ansetts utgöra bokföringsbrott. Även fråga om brotten varit att anse som ringa. JuridiskTidskrift (JT) 2004/05 s. 636.
- NJA 2005 s. 252 Underlåtenhet att bevara verifikationer avseende varje enskilt köruppdrag i taxirörelse har stått i strid med bokföringslagen men har inte ansetts medföra att rörelsens förlopp inte i huvudsak kunnat bedömas med ledning av bokföringen. Åtal för bokföringsbrott har därför ogillats.
- NJA 2006 s. 627 Fråga om underlåtenhet att skriva ner en fordran eller att göra en reservation för kreditförlust utgör bokföringsbrott.
- NJA 2007 s. 451 Fråga om bokföringsbrott skall bedömas som ringa har besvarats nekande.
- NJA 2008 s. 697 Fråga om en person som åtagit sig uppdrag att utföra viss bokföring åt en företagare har främjat bokföringsbrott och försvårande av skattekontroll genom att föra in uppgifter i bokföringen på grundval av ett bristfälligt underlag har besvarats nekande.
- 2009-01-13 B 1296-08 En revisor har avgett s.k. ren revisionsberättelse. Fråga om detta har kunnat innebära medverkan till bokföringsbrott avseende årsredovisningen för det granskade räkenskapsåret. – Brister i fråga om granskning och innehåll i revisionsberättelse kan inte vara att betrakta som medhjälp till bokföringsbrott avseende årsredovisningen för det granskade räkenskapsåret.
- SvJT 1959 rf s. 19 Vem av flera styrelseledamöter i aktiebolag som träffas av ansvar.
- RH 1983:17 Fastighetsmäklare som åsidosatt bokföringsskyldighet i mera än fyra år.
- RH 1983:71 (Åtalspunkt 3). Ej haft räkenskaper så ordnade, så att riktiga uppgifter kunnat erhållas om kundfordringar och leverantörsskulder, samt efter viss tidpunkt ej haft någon som helst bokföring. Oaktsamhet; ej ringa brott.
- RH 1984:89 Åtalspreskription; ringa brott.
- RH 1987:113 Verifikationer samlade på ett osystematiskt och slumpartat sätt.
- RH 1990:31 Fråga om bokföringsskyldighet.
- RH 1994:34 Fråga om påföljd vid helt åsidosättande av bokföringsskyldighet i rörelse av relativt liten omfattning under tre år.
- RH 1994:141–158 Arton fall om brottsrubricering och påföljd i mål om bokföringsbrott.

- RH 1995:111 Månadsvisa sammanställningar från bank (transaktionsredovisningar), där huvuddelen av ett aktiebolags affärshändelser fanns redovisade, har inte fritagit från ansvar för bokföringsbrott när grundbokföring saknats.
- RH 1996:76 Fallet refererat på förskingring men även med avseende på frågan om möjligheten förelåg för hovrätten att, oaktat innehållet i 51 kap. 23 a § rättegångsbalken, beakta preskription till undvikande av att påföljd oriktigt ådömdes. Ringa bokföringsbrott med hänsyn till att bolaget inte bedrivit verksamhet, att endast någon enstaka affärshändelse förekommit och till att något otillbörligt syfte inte föranlett avsaknaden av ordnad bokföring, preskriberat.
- RH 1996:119 Preskription av bokföringsbrott har räknats från den tidpunkt då skyldigheten först åsidosatts.
- RH 2000:96 En tidsutdräkt på fem år och fem månader från misstänke om brott till slutlig dom i ett mål om grovt bokföringsbrott har inte ansetts förenligt med kravet på domstolsprövning inom skälig tid i artikel 6.1 Europakonventionen. Förhållandet har inte ansetts böra föranleda att åtalet ogillas men har beaktats vid påföljdsbestämningen. Yrkande om ogillande av åtalet under åberopande av nämnda artikel har tagits upp till prövning, trots att domen ursprungligen överklagats endast i frågan om påföljd.
- RH 2003:39 I ett företag saknades grundbokföring och huvudbokföring helt för en period om ca 16 månader. Hovrätten, som biföll åtal för bokföringsbrott, konstaterade att ingen bokföring över huvud hade upprättats, varför den tilltalade inte kunde freda sig med att det med ledning av det räkenskapsmaterial som hade bevarats, bl. a. samtliga verifikationer, gick att i efterhand upprätta bokföring.
- RH 2007:22 Hovrätten har dömt till ansvar för bokföringsbrott bestående i underlåtenhet att bokföra affärshändelser i bolag vilka inte haft någon legal verksamhet alls, utan endast syftat till att möjliggöra utställandet av osanna fakturor för genomförandet av brottsligt upplägg.
- RH 2007:56 En person som mot ersättning åtagit sig att vara ensam styrelseledamot i ett aktiebolag med omfattande verksamhet och vars huvudsakliga deltagande i bolagets verksamhet inskränkt sig till att han under tecknat bolagets skattedeklarationer har dömts för bokföringsbrott, försvärande av skattekontroll och vårdslös skatteuppgift.
- RH 2008:24 I mål om bokföringsbrott och försvärande av skattekontroll har ett flertal frågor prövats, bl. a. tillämpningen av det s. k. huvudsakskriteriet i 11 kap. 5 § första stycket brottsbalken och brottens svårhetsgrad. Även frågor om val av påföljd, straffmätning och näringsförbud har behandlats.

HovR f Skåne o
Blekinge, avd 5,
DB 5020, 1996-02-05

Dröjsmål med grundbokföring, dock kronologisk samling av verifikationer. – Avgörandet är synnerligen instruktivt.

Svea hovrätt, avd 7, B 7275,
2002-12-05

Ej upprättat årsbokslut. Jfr Balans 12/2002 s. 17, 3/2003 s. 36 och 4/2003 s. 38.

HovR f Skåne o
Blekinge, avd 1,
B 80-06, 2007-01-10

Upptagande av värdelös fordran till högt belopp i årsredovisning har utgjort bokföringsbrott. Jfr NJA 2006 s. 627.

TSA 1991 s. 312

Disciplinärende; advokat har såsom ledamot av bolags styrelse dömts för bokföringsbrott (om gärningen se referatet), han har genom sin underlåtenhet att fullgöra erforderliga skyldigheter som styrelseledamot allvarligt åsidosatt sina skyldigheter som advokat; varning tilldelad.

BRÅ PM 1996:5, mål 23

Underlåtenhet att i rätt tid upprätta årsbokslut innebär inte bokföringsbrott enär rörelsens ställning och gång ändå i huvudsak kunde bedömas.

RN 1994–433

(Tillsynsärende hos Revisorsnämnden; plenum). Angående revisors underlåtenhet att i revisionsberättelse anmärka på brister i bokföringen som var sådana att ansvar för bokföringsbrott utdömts.
– Revisorn tilldelad varning.

Sterzel-Borgeke; *Påföljdspraxis*, tredje upplagan, 2005. Avsnitt 3.12 innehåller en utförlig analys av ett flertal avgöranden med avseende på påföljden.

Balans 1/2000 s. 23, Sundberg; *Bokföringsbrott eller dålig redovisningssed?* Artikeln innehåller referat ur fyra domar från Svea hovrätt 1997–1999 med kommentar.

Dahlqvist-Elofsson; *Bokföringsbrott och bokföringslagen*, Norstedts, 2002.

[*Sammanställningen gjord av Hans Elliot* ©]

Brott &
närings-
förbud

Lag (1986:436) om näringsförbud

(senast ändrad genom SFS 2008:592)

Meddelande av förbud	582
Verkan av förbud	583
Förfarandet vid prövningen av frågor om förbud	584
Upphävande av förbud	585
Tid för avveckling av förbjuden näringsverksamhet m.m.	586
Dispens från förbud	586
Tillsynen av meddelade förbud m.m.	587
Överträdelse av förbud m.m.	587
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	587
Propositioner	588

Meddelande av förbud

1 § Näringsförbud skall, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamhet och därvid gjort sig skyldig till brottslighet som inte är ringa. *Lag (1996:314)*

1 a § Näringsförbud får, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt åsidosatt vad som ålegat honom i näringsverksamhet och därvid i avsevärd omfattning underlåtit att betala sådan skatt, tull eller avgift som omfattas av lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter. *Lag (1996:314)*

2 § Näringsförbud får, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som försatts i konkurs och då var enskild näringsidkare, om han eller hon förfarit grovt otillbörligt mot sina borgenärer eller på annat sätt grovt åsidosatt vad som ålegat honom eller henne i näringsverksamhet. *Lag (2008:592)*

2 a § Näringsförbud får, om det är påkallat från allmän synpunkt, meddelas den som i egenskap av enskild näringsidkare grovt har åsidosatt vad som ålegat honom eller henne i näringsverksamhet och därvid överträtt förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller i artikel 81 i EG-fördraget. Detta gäller dock bara om överträdelserna har inneburit att företaget i samma produktions- eller handelsled fastställer försäljningspriser, begränsar eller kontrollerar produktion eller delar upp marknader. *Lag (2008:592)*

3 § Vid prövningen av om näringsförbud är påkallat från allmän synpunkt ska det särskilt beaktas om åsidosättandet varit systematiskt eller syftat till betydande vinning, om det medfört eller varit ägnat att medföra betydande skada eller om näringsidkaren tidigare dömts för brott i näringsverksamhet. I fall som avses i 2 a § ska det även särskilt beaktas om förfarandet har varit ägnat att allvarligt hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen.

Har näringsidkaren i näringsverksamheten gjort sig skyldig till brott för vilket det lägsta föreskrivna straffet är fängelse i sex månader, ska vid tillämpning av 1 § näringsförbud anses påkallat från allmän synpunkt, om inte särskilda skäl talar mot det.

I fall som avses i 2 a § ska näringsförbud inte anses påkallat från allmän synpunkt, om den som kan komma i fråga för ett sådant förbud själv eller inom ramen för den bedrivna näringsverksamheten har medverkat till att i väsentlig mån underlätta Konkurrensverkets utredning av överträdelsen. Detsamma ska gälla för medverkan i utredningar som görs av en konkurrensmyndighet i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller av Europeiska gemenskapernas kommission. *Lag (2008:592)*

4 § Har näringsverksamhet bedrivits av en juridisk person får, under de förutsättningar som anges i 1–3 §§, näringsförbud meddelas, i fråga om

- *kommanditbolag*: komplementär,
- *annat handelsbolag*: bolagsman,
- *aktiebolag och försäkringsbolag*: ledamot och suppleant i styrelsen samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,
- *bankaktiebolag, sparbank och ekonomisk förening*: ledamot och suppleant i styrelsen,
- *uropeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige*: företagsledare,
- *europabolag och europakooperativ med säte i Sverige*: ledamot och suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan samt verkställande direktör och vice verkställande direktör,

om denne begått brottet i näringsverksamheten eller innehade sin ställning när betalningen av skatt, tull eller avgift underläts, den juridiska personen försattes i konkurs eller förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller artikel 81 i EG-fördraget överträdades.

Första stycket gäller också den som i annan egenskap än där sägs faktiskt har utövat ledningen av en näringsverksamhet eller utåt har framträtt som ansvarig för en enskild näringsverksamhet.

Under de förutsättningar som anges i 2 § får näringsförbud även meddelas den som innehade sin ställning enligt första stycket senare än ett år innan konkursansökan kom in till tingsrätten. *Lag (2008:592)*

5 § Näringsförbud skall meddelas för en viss tid, lägst tre och högst tio år.

Lag (1996:314)

Verkan av förbud

6 § Den som är underkastad näringsförbud får inte

1. driva näringsverksamhet,
2. vara bolagsman i ett annat handelsbolag än kommanditbolag eller komplementär i ett kommanditbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
3. vara stiftare av ett aktiebolag, en sparbank eller ett försäkringsbolag,
4. vara ledamot eller suppleant i styrelsen för ett aktiebolag, en sparbank, ett försäkringsbolag, en sådan understödsförening som avses i 7 § tredje stycket lagen (1972:262) om understödsföreningar, ett handelsbolag, en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller en ekonomisk förening, en pensionsstiftelse eller en sådan ideell förening eller stiftelse som driver näringsverksamhet eller ledamot eller suppleant i förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet för ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige,
5. vara verkställande direktör eller vice verkställande direktör i ett aktiebolag, ett försäkringsbolag, ett europabolag eller ett europakooperativ med säte i Sverige eller företagsledare i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige,
6. vara firmatecknare eller i annan egenskap vara ställföreträdare för en sådan juridisk person som anges vid 4,
7. faktiskt utöva ledningen av en näringsverksamhet eller av en sådan juridisk person som är bokföringspliktig även om den inte driver näring,
8. äga så många aktier i ett aktiebolag, ett försäkringsaktiebolag eller ett europabolag med säte i Sverige att hans andel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget överstiger femtio procent, eller
9. inneha fullmakt att företräda en enskild näringsidkare i dennes näringsverksamhet eller en juridisk person som anges i 4.

Brott &
närings-
förbud

Förbudet i första stycket 9 gäller inte i fråga om fullmakt som avses i 10 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättsens område.

Beträffande verkställande direktör och vice verkställande direktör för en filial enligt lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. och föreståndare för en verksamhet enligt samma lag finns bestämmelser om näringsförbud i den lagen.

Näringsförbud utgör inget hinder mot att sådan verksamhet bedrivs som innebär utövning av rättighet som avses i 2 kap. 1 § regeringsformen eller 1 kap. 1 §, 4 kap. 1 §, 6 kap. 1 § eller 13 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 1 §, 3 kap. 1, 2 eller 8 § eller 10 kap. 1 § yttrandefrihetsgrundlagen. *Lag (2006:602)*

7 § Den som är underkastad näringsförbud får inte vara anställd eller ta emot återkommande uppdrag i en näringsverksamhet som drivs av en närstående till honom eller där en närstående har en sådan ställning som anges i 4 §. Som närstående anses hans make, den med vilken han samlever under äktenskapsliknande förhållanden, förälder, barn och syskon samt den som är besvägrad med honom i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon.¹

Inte heller får den som är underkastad näringsförbud vara anställd eller ta emot återkommande uppdrag i den näringsverksamhet där han åsidosatt sina åligganden.

Förfarandet vid prövningen av frågor om förbud

8 § Talan om näringsförbud i samband med brott förs i tingsrätt av allmän åklagare. Angående utredningen och förfarandet i mål om näringsförbud skall, om inte annat föreskrivs i denna lag, i tillämpliga delar gälla vad som i allmänhet är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott där straffet är fängelse i högst ett år. Tvångsmedel enligt 24 och 25 kap. rättegångsbalken får dock inte tillgripas i fråga om näringsförbud. *Lag (1999:181)*

8 a § Allmän åklagare får ansöka om näringsförbud i de fall som avses i 1 a och 2 §§, om han inte för talan om det enligt 8 §. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarar sig avstå från att ansöka om näringsförbud, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten. Om inte annat föreskrivs i denna lag, handläggs ett ärende om näringsförbud enligt 1 a och 2 §§ enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. *Lag (2006:704)*

8 b § Konkurrensverket får föra talan om näringsförbud i de fall som avses i 2 a § i samband med ett mål om konkurrensskadeavgift enligt 3 kap. 5 § konkurrenslagen (2008:579). Om inte annat följer av denna lag, tillämpas därvid bestämmelserna i rättegångsbalken om tvistemål där förlikning om saken inte är tillåten. Vid omröstning gäller reglerna i 29 kap. rättegångsbalken.

Om Konkurrensverket inte för talan enligt första stycket, får verket i stället ansöka om näringsförbud. Ett sådant ärende om näringsförbud ska handläggas enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte annat följer av denna lag. *Lag (2008:592)*

8 c § I fall som avses i 8 a § görs ansökan hos tingsrätten i den ort där näringsidkaren har sitt hemvist. Om näringsidkaren inte har hemvist i Sverige, tas ärendet upp av Stockholms tingsrätt.

Om ärendet gäller näringsförbud med stöd av 2 §, är även den tingsrätt som handlägger eller har handlagt konkursen behörig att pröva ärendet.

I fall som avses i 8 b § andra stycket görs ansökan hos Stockholms tingsrätt. Ett beslut av tingsrätten överklagas i sådant fall hos Marknadsdomstolen. *Lag (2008:592)*

8 d § I ärenden som gäller näringsförbud ska tingsrätten hålla sammanträde, om detta inte är uppenbart obehövt.

¹ Se Advokaten nr 3 1995 s. 13 f. Elliot, *Släktskap och annat närstående, en konkursrättslig genealogisk studie* [red.an.m.].

Om sammanträde hålls ska tingsrätten bestå av en lagfaren domare och tre nämndemän. Ärendet ska avgöras av samma domare. I fall som avses i 8 b § andra stycket ska tingsrätten vara sammansatt på det sätt som anges i 8 kap. 10 § första stycket konkurrenslagen (2008:579).

Vid omröstning gäller reglerna i 29 kap. rättegångsbalken.

Utöver vad som följer av lagen (1996:242) om domstolsärenden får rätten förelägga nytt vite eller förordna om hämtning till rätten antingen omedelbart eller till en senare dag, om den som ansökan riktas mot trots föreläggande om personlig inställelse inte inställer sig till sammanträdet eller inställer sig genom ombud. *Lag (2008:592)*

8 e § Rätten får i mål och ärenden om näringsförbud förordna offentlig försvarare för den som avses med förbudsyrkandet, om det finns särskilda skäl. I fråga om offentlig försvarare gäller bestämmelserna i rättegångsbalken.

I fråga om rättegångskostnader tillämpas i mål och ärenden om näringsförbud 31 kap. rättegångsbalken. *Lag (2008:592)*

9 § Kronofogdemyndigheten skall särskilt uppmärksamma när det kan finnas skäl att meddela näringsförbud grundat på 1 a § och anmäla förhållandet till åklagaren.

Lag (2006:704)

10 § Är det uppenbart att grund för näringsförbud föreligger, får rätten meddela förbud för tiden till dess frågan om näringsförbud slutligt har avgjorts (tillfälligt näringsförbud).

En fråga om tillfälligt näringsförbud tas upp på yrkande av åklagaren eller, i fall som avses i 2 a §, av Konkurrensverket. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarat sig avstå från att yrka förbud, får yrkande om tillfälligt näringsförbud i stället framställas av Kronofogdemyndigheten. Innan ett förbud meddelas ska den som yrkandet avser få tillfälle att yttra sig, om det inte finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på något annat sätt håller sig undan.

Frågor om tillfälligt näringsförbud som prövas i samband med brott handläggs enligt 8 §. I övriga fall tillämpas 8 a–8 e §§.

Bifalls ett yrkande om näringsförbud, får rätten i domen eller beslutet självmant förordna om tillfälligt näringsförbud. *Lag (2008:592)*

11 § Ett beslut om tillfälligt näringsförbud gäller omedelbart, om inte annat förordnas. Beslutet skall delges den som avses med förbudet.

Har ett tillfälligt näringsförbud meddelats, skall detta beaktas vid tillämpning av 5 §.

12 § Ett beslut om tillfälligt näringsförbud, som har meddelats under rättegången, överklagas särskilt.

Överklagas ett beslut om tillfälligt förbud, får högre rätt omedelbart förordna att förbudet tills vidare inte skall gälla.

13 § Om rätten meddelar ett tillfälligt näringsförbud innan talan om näringsförbud har väckts eller ansökan kommit in till rätten, ska den utsätta en tid inom vilken en sådan talan ska väckas eller ansökan lämnas in. Tiden får inte bestämmas längre än vad som bedöms nödvändigt. Om den utsatta tiden inte är tillräcklig, och om den som har yrkat näringsförbud före tidens utgång begär att tiden ska förlängas, får rätten besluta om sådan förlängning. *Lag (2008:592)*

14 § När näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud meddelas skall rätten till domen eller beslutet foga en särskild underrättelse, där innebörden av förbudet beskrivs.

Lag (1996:314)

Upphävande av förbud

15 § Har talan om näringsförbud inte väckts eller en ansökan inte kommit in till rätten inom utsatt tid, och har en framställning om förlängning av tiden inte heller kommit in, skall ett beslut om tillfälligt näringsförbud omedelbart upphävas. Detsamma gäller

om talan eller ansökan återkallas eller lämnas utan bifall eller om det inte längre finns skäl för det tillfälliga näringsförbudet. Om talan eller ansökan bifalls, skall rätten pröva om det tillfälliga näringsförbudet fortfarande skall gälla. *Lag (1999:181)*

16 § Om den som genom lagakraftvunnen dom fått näringsförbud grundat på 1 § frikänns från ansvar för brottsligheten, skall näringsförbudet samtidigt upphävas. Avser frikännandet endast en viss del av brottsligheten eller hänförs denna under mildare straffbestämmelser, skall rätten pröva om och under vilken tid förbudet fortfarande skall gälla. I fall som avses nu får rätten också upphäva eller ändra ett beslut om skyldighet att svara för rättegångskostnader, om ett sådant har meddelats i samband med domen om förbud.

Upphäver rätten det konkursbeslut som utgjort förutsättning för ett näringsförbud enligt 2 §, skall näringsförbudet samtidigt upphävas.

Rättens beslut om att upphäva eller ändra ett näringsförbud skall gälla omedelbart. *Lag (1996:314)*

17 § Ett lagakraftvunnet beslut om näringsförbud får upphävas på ansökan av den som förbudet avser, om det senare kommer fram att han eller hon inte hade grovt åsidosatt sina åligganden i näringsverksamhet.

För ärenden om upphävande av förbud gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i 8 a §, 8 c § tredje stycket samt 8 d § andra och tredje styckena. Ett sådant ärende tas upp av den tingsrätt som tidigare handlagt målet eller ärendet om näringsförbud. Rör ärendet inte upphävande av ett förbud som meddelats med stöd av 2 a §, får det tas upp även av rätten i den ort där sökanden har sitt hemvist, om rätten med hänsyn till utredningen samt kostnader och andra omständigheter finner det lämpligt. I ärendet är den myndighet som yrkat näringsförbud eller myndigheten i den ort där sökanden har sitt hemvist motpart till sökanden.

Ett ärende om upphävande av förbud får avgöras utan sammanträde, om saken ändå kan utredas tillfredsställande.

Rättens beslut om att upphäva ett näringsförbud ska gälla omedelbart.

Lag (2008:592)

Tid för avveckling av förbjuden näringsverksamhet m.m.

18 § En domstol som meddelar beslut om näringsförbud eller om tillfälligt näringsförbud får fastställa en begränsad tid efter vilken förbudet skall gälla, om tiden behövs för avvecklingen av näringsverksamhet, anställning, uppdrag, innehav av fullmakt, delägarskap i handelsbolag eller aktieinnehav som anges i 6 och 7 §§. Rätten får föreskriva vilka åtgärder som får vidtas eller som skall vara förbjudna under denna tid och vad den som fått näringsförbud i övrigt då har att iaktta.

Om det föreligger synnerliga skäl, får tiden för avveckling förlängas på ansökan av den som fått förbudet.

För ärenden om förlängning av tiden för avveckling gäller vad som sägs i 17 § andra och tredje styckena. *Lag (2001:365)*

Dispens från förbud

19 § Den som är underkastad näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud får medges dispens för att driva en näringsverksamhet, inneha anställning, uppdrag eller fullmakt, vara delägare i ett handelsbolag eller medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering med säte i Sverige eller äga vissa aktier. Rätten får föreskriva vad den som medges dispens har att iaktta då denna utnyttjas. *Lag (2001:365)*

20 § En dispens får återkallas, om den som medgetts denna överträder näringsförbudet eller det tillfälliga näringsförbudet eller bryter mot en föreskrift som är knuten till dispensen. Detsamma gäller om den som medgetts dispens från ett förbud i 6 § i annat hänseende åsidosätter vad som åligger honom i den verksamhet som avses med dispensen.

21 § En fråga om dispens får prövas i samband med dom eller beslut om näringsförbud eller beslut om tillfälligt näringsförbud eller efter en senare gjord ansökan.

När en fråga om dispens prövas särskilt, gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 17 § andra och tredje styckena. *Lag (1999:181)*

22 § Ansökan om återkallelse av dispens får göras av allmän åklagare eller, i fall som avses i 2 a §, av Konkurrensverket. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarar sig avstå från att ansöka om återkallelse, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten. När frågan prövas i ett särskilt ärende gäller i tillämpliga delar 17 § andra och tredje styckena. Ett sådant ärende får dock tas upp även av den tingsrätt som tidigare prövat frågan om dispens. *Lag (2008:592)*

Tillsynen av meddelade förbud m.m.

23 § Bolagsverket skall föra ett register över näringsförbud och tillfälliga näringsförbud. *Lag (2004:252)*

24 § Tillsyn över att näringsförbud och tillfälliga näringsförbud efterlevs utövas av Kronofogdemyndigheten.

Kronofogdemyndigheten har för tillsyn enligt första stycket rätt att få biträde av polismyndighet.

Om det finns skäl att misstänka att ett förbud överträds eller att den som fått dispens enligt 19 § åsidosätter vad som åligger honom i den verksamhet som avses med dispensen, eller vad som rätten föreskrivit i samband med att den beviljade dispens, skall Kronofogdemyndigheten göra anmälan om förhållandet till åklagaren.

Lag (2006:704)

Överträdelse av förbud m.m.

25 § Den som överträder ett näringsförbud eller ett tillfälligt näringsförbud eller bryter moten föreskrift som meddelats med stöd av 18 eller 19 § skall dömas till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

26 § Ett näringsförbud som överträds skall förlängas med högst fem år om det inte finns särskilda skäl att underlåta förlängning. Sker flera förlängningar, får den sammanlagda tiden för förlängning inte vara mer än fem år. Talan om förlängning skall väckas eller ansökan därom göras innan förbudstiden har gått ut. Talan väcks eller ansökan görs av åklagaren. Om åklagaren i de fall som avses i 1 a och 2 §§ förklarar sig avstå från att yrka förlängning, får ansökan i stället göras av Kronofogdemyndigheten.

När en fråga om förlängning prövas särskilt, gäller i tillämpliga delar vad som sägs i 8 a–d §§ och 17 § andra stycket.

I 20 § finns bestämmelser om återkallelse av dispens när ett förbud överträds.

Lag (1999:181)

27 § Om den som är underkastad ett näringsförbud får ett nytt förbud, skall rätten upphäva det tidigare meddelade förbudet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:592

1. Denna lag träder i kraft den 1 november 2008.
2. Vid prövning av förutsättningarna enligt 2 a § för näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud för överträdelse av förbudet i 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller i artikel 81 i EG-fördraget får hänsyn tas till vad som ägt rum före ikraftträdandet endast såvitt avser frågan om förbud är påkallat från allmän synpunkt.

Propositioner

<i>SFS 1986:436</i> Prop. 1985/86:126	<i>SFS 1987:628</i> Prop. 1986/87:12	<i>SFS 1991:1567</i> Prop. 1990/91:179	<i>SFS 1992:165</i> Prop. 1991/92:88
<i>SFS 1994:586</i> Prop. 1993/94:171	<i>SFS 1994:1928</i> Prop. 1994/95:68	<i>SFS 1996:314</i> Prop. 1995/96:98	<i>SFS 1999:181</i> Prop. 1998/99:44
<i>SFS 2001:365</i> Prop. 2000/01:105	<i>SFS 2003:691</i> Prop. 2002/03:99	<i>SFS 2004:252</i> Prop. 2003/04:34	<i>SFS 2004:579</i> Prop. 2003/04:112
<i>SFS 2005:1125</i> Prop. 2004/05:165	<i>SFS 2006:602</i> Prop. 2005/06:150	<i>SFS 2006:704</i> Prop. 2005/06:200	<i>SFS 2008:592</i> Prop. 2007/08:135

Förordning (1986:441) om underrättelser angående näringsförbud m.m.

(senast ändrad genom SFS 2007:792)

1 § Denna förordning gäller näringsförbud och tillfälligt näringsförbud enligt lagen (1986:436) om näringsförbud. Med näringsförbudsregister avses i förordningen det register som anges i 23 § nämnda lag.

Näringsförbudsregistret förs med hjälp av automatiserad behandling och används för

1. samordnad registrering av och information om meddelade näringsförbud och tillfälliga näringsförbud,
2. framställning av intyg och registerutdrag,
3. framställning av bevis om meddelade näringsförbud och tillfälliga näringsförbud samt bevis om frihet från näringsförbud, och
4. underrättelser enligt 8 §.

Bolagsverket är personuppgiftsansvarigt enligt personuppgiftslagen (1998:204) för behandling av personuppgifter i näringsförbudsregistret.

Bolagsverket skall se till att det inte uppkommer otillbörligt intrång i de registrerades personliga integritet eller risker från säkerhetssynpunkt. För dessa syften får verket i enskilda fall ställa upp särskilda villkor för behandlingen av personuppgifter.

Förordning (2004:353)

2 § När näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud har meddelats, skall Bolagsverket kungöra detta i en tidning som verket ger ut. Bolagsverket meddelar närmare föreskrifter om sådan kungörelse.

Sådan särskild underrättelse som avses i 14 § lagen (1986:436) om näringsförbud skall avfattas enligt formulär som fastställs av Domstolsverket.

Förordning (2004:353)

3 § De allmänna domstolarna ska till näringsförbudsregistret och till Kronofogdemyndigheten sända uppgifter om domar och beslut i vilka rätten har

1. meddelat näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,
2. ändrat eller upphävt näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,
3. meddelat dispens från näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,
4. återkallat sådan dispens,
5. förlängt tiden för avveckling av näringsverksamhet enligt 18 § lagen om näringsförbud,
6. förlängt tiden för näringsförbud.

När sådan uppgift lämnas som avses i första stycket 3 ska också anges vilka bolag och vilken verksamhet som avses med dispensen.

Domstolsverket meddelar efter samråd med Bolagsverket och Kronofogdemyndigheten närmare föreskrifter om hur domstolarna ska fullgöra sin uppgiftsskyldighet enligt denna paragraf. *Förordning (2007:792)*

4 § Uppgifter om domar och beslut som avses i 3 § skall lämnas så snart avgörandet vad avser näringsförbud har vunnit laga kraft. I de fall avgörandet avseende näringsförbud gäller omedelbart skall dock uppgifter som avses i 3 § lämnas så snart avgörandet har meddelats. *Förordning (2001:813)*

5 § Har någon tillstånd av en myndighet att driva näring inom ett särskilt reglerat näringsområde och meddelas han näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud, skall domstolen i fall som avses i 3 § sända en kopia av domen eller beslutet till den tillståndsgivande myndigheten. I fråga om tiden för sådan underrättelse gäller 4 §.

5 a § Näringsförbudsregistret skall innehålla uppgift om

1. fullständigt namn, personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum, och postadress beträffande person som fått näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud,

2. huruvida näringsförbudet är tillfälligt,
3. den tid näringsförbudet avser,
4. huruvida näringsförbudet ändrats eller upphävts,
5. meddelad dispens och föreskrifter i samband med dispensen samt om dispensen återkallats,
6. meddelad tid för avveckling av näringsverksamhet m.m. enligt 18 § lagen (1986:436) om näringsförbud, och
7. vilken domstol som meddelat beslut om näringsförbud eller tillfälligt näringsförbud samt målnummer. *Förordning (1994:587)*

6 § Uppgifter om näringsförbud och tillfälligt näringsförbud skall avlägsnas ur näringsförbudsregistret så snart som möjligt efter det att tiden för näringsförbudet har löpt ut eller uppgift har kommit in om att förbudet av annat skäl har upphört att gälla.

7 § Bolagsverket meddelar närmare föreskrifter om hur utdrag skall lämnas ur näringsförbudsregistret. *Förordning (2004:353)*

8 § Underrättelser om de uppgifter som förs in i näringsförbudsregistret och om de ändringar som görs i registret skall fortlöpande sändas till Kronofogdemyndigheten och Skatteverket. *Förordning (2006:765)*

9 § Om den som i tjänsten tar befattning med utdrag ur näringsförbudsregistret finner anledning att anta att dess innehåll är oriktigt, skall han genast anmäla det till Bolagsverket. *Förordning (2004:353)*

10 § Domstolsverket skall lämna behövliga utdrag ur registret till rättsstatistiken enligt de anvisningar som Domstolsverket meddelar i samråd med Bolagsverket. *Förordning (2004:353)*

11 § Näringsförbudsregistret skall ge offentlighet åt den information som ingår i registret.

I fråga om personuppgifter skall näringsförbudsregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet som staten ansvarar för enligt lag eller annan författning och
  - a) som avser sådan näringsverksamhet för vilken införing sker i registret,
  - b) som avser fullgörande av underrättelseskyldighet, eller
  - c) som för att kunna utföras förutsätter tillgång till information som finns i registret.
2. allmän eller enskild verksamhet där den information som ingår i näringsförbudsregistret utgör underlag för prövning eller beslut.

Personnummer och andra identitetsnummer i registret får behandlas för de ändamål som anges i första stycket. *Förordning (2001:813)*

12 § Bolagsverket får för de ändamål som anges i 11 §, och i den utsträckning det är förenligt med bestämmelsen i 33 § personuppgiftslagen (1998:204), medge direktåtkomst till näringsförbudsregistret.

Annan än myndighet får dock inte medges direktåtkomst till personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden, om inte undantag från förbudet att behandla sådana uppgifter har meddelats med stöd av 21 § personuppgiftslagen (1998:204). *Förordning (2004:353)*

13 § Bestämmelserna i personuppgiftslagen (1998:204) om rättelse och skadestånd gäller vid behandling av personuppgifter enligt denna förordning. *Förordning (2001:813)*

14 § Att beslut om rättelse och avslag på ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol följer av 22 a § förvaltningslagen (1986:223). *Förordning (2001:813)*

DOMSTOLSVERKETS FÖRESKRIFTER – DVFS 1986:9

Underrättelse om näringsförbud m.m.

De allmänna domstolarnas underrättelseskyldighet enligt 3 § förordningen skall fullgöras genom att en avskrift av domen eller beslutet sänds till näringsförbudsregistret och till den kronofogdemyndighet som enligt 24 § lagen (1986:436) om näringsförbud skall ha tillsyn över förbudet. I den utsträckning det inte framgår av domen eller beslutet skall i förekommande fall uppgift lämnas om att den som ålagts näringsförbudet är eller har varit enskild näringsidkare. Uppgift skall också lämnas om i vad mån han har eller har haft sådan ställning som anges i 4 § lagen om näringsförbud. Firmor och organisationsnummer skall därvid anges.

BOLAGSVERKETS FÖRESKRIFTER – BOLFS 2004:7

Avgifter för bevis och underrättelser om uppgifter i näringsförbudsregistret

	Kronor
Bevis om frihet från näringsförbud	100
Underrättelser om införanden och ändringar i näringsförbudsregistret (årsprenumeration)	500
Bevis om samtliga i registret införda näringsförbud	240

Brott &
närings-
förbud